

Streekhistorisch Centrum wil geur van teer en touw terug

Het Streekhistorisch Centrum in Stadskanaal zal nooit meer zijn wat het de laatste jaren was. Hokkerige ruimtes met donkere kleuren, slechts voor de helft bruikbaar. De familie Hakkenes, die in het achterdeel van de villa Ter Marse woonde, is weg. De villa heeft een totale gedaanteverwisseling ondergaan en is veranderd in een herenhuis met een grandeur die het verleden levendig doet herleven. 'Je proeft grootmoeders tijd,' sprak een oudheidkundige die onlangs een bezoek bracht. Vijftien maanden is er gesloopt, gekrabd, gestukadoord, gemetseld, getimmerd, geverfd, geboend en gepoetst. Vice-voorzitter Albert Moesker is helemaal verrukt: "Het is er prachtig geworden."

Architect Lex van Helden uit Groningen gaf de aanzet tot wat het nu is. "Er moet gesloopt worden tot op het bot. Het meest originele moet terugkomen." En dat gebeurde. Oude muren werden weggebroken en onvermoede schatten kwamen tevoorschijn. Totaal vergeten prachtige kasten met de originele deuren en knoppen, en zelfs een schoorsteenmantel zag het daglicht weer. En om de discussie te voorkomen wat nou de kleur van de verf moest worden

■ Ook het geboomte rond het Streekhistorisch Centrum in Stadskanaal stamt uit lang vervlogen tijden. © NvhN/Jan Zeeman

werd er net zolang op het houtwerk gekrabd tot de meest oorspronkelijke verflaag weer tevoorschijn kwam. Het oude herenhuis is terug, de gangen zijn weer blinkend en hoog, de zalen ruim en zonnig. Aan het plafond van de pronkkamer, waarin de meubels van het oude gemeentehuis staan, werden de vroegere gipsen ornamenten aangebracht en in de voorkamer zat het originele er nog in, onder de platen zachtboard. Kortom: het gebouw mag rustig een museum op zich genoemd worden. Die functie krijgt het ook weer. Maar anders. "Wij hebben als bestuur de filosofie dat Ter Marse niet de honderddrieënt-

wintigste oudheidskamer van Nederland mag worden," legt Moesker uit. "Er komen wisseltonstellingen, waarbij onze oudheidkundige bezittingen alleen sporadisch worden getoond als ze in zo'n tentoonstelling passen." Over twee weken opent het museum dan ook met een schitterende collectie foto's over de vroegere grens tussen Groningen en Drenthe, de 'Semslinie'.

Maar er is meer in de maak voor het streekhistorisch centrum. Het zal er natuurlijk nooit meer zo klinken en ruiken als in het jaar negentienhonderd, maar het bestuur wil het wel heel serieus proberen. De geuren van teer en touw,

de lucht van smederijen en paarden, het kloppen van de hamers, ze zullen een nabootsing worden. Het uiterlijk van de eeuwwisseling moet benaderd worden, maar wel heel nauwkeurig. Een oude scheepswerf, misschien een echte stelmakerij, een oud winkeltje met van die grote snoep- en koffieblikken. Het bestuur van het streekhistorisch centrum wil graag een havenkom aangelegd hebben tussen Huize Ter Marse (het centrum) en de Watertoren, in combinatie met een traditionele scheepshelling en de oude ambachten die daarbij hoorden. Een permanente tentoonstelling van ambachtelijk Stadskanaal, scheepvaartcentrum bij uitstek in die tijd.

Het is een wens, maar wel een serieuze. Het bestuur is er al jaren mee bezig om te onderzoeken of het mogelijk is, hoeveel het allemaal moet gaan kosten, of de toerist er wel voldoende in geïnteresseerd is en al dat soort zaken. Want, hoe je het ook bekijkt of aanpakt en hoe mooi het ook allemaal klinkt, het moet niet alleen betaald worden, maar ook in stand worden gehouden. Er moet een regelmatige stroom geld binnenkomen waarop het stichtingsbestuur kan bouwen. Dan kun je als

beheerder van zoveel kostbare zaken niet afgaan op gissingen. Er wordt al veel te veel met de natte vinger gewerkt, lijkt het wel. Het Stadskanaalster gemeentebestuur en zelfs het provinciaal bestuur zijn nieuwsgierig of het ambitieuze plan kans van slagen heeft. Beide overheden hebben geld gegeven om een kostbaar haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. Wat voor het centrum nu erg belangrijk is, dat ze binnenkort, na een verbouwing van bijna vijftien maanden, weer open zal gaan voor bezoekers. De gehele villa Ter Marse is nu van de stichting en heeft een totale renovatie ondergaan. Het winkeltje zit in de opslag (wacht op het buitengebeuren) en de ruimte is betrokken bij de voorkamer. Dat is nu een ruime multifunctionele zaal geworden waar sinds kort ook huwelijken worden gesloten. Aan de muur kijkt Geert Teis vanaf zijn portret toe. Ter Marse. Het roer gaat om. In Stadskanaal staat in de oude villa de tijd niet stil, want cultuurhistorie is een niet te stoppen proces. In het Streekhistorisch Centrum herleeft de geschiedenis, bezien met ogen van nu en met een link naar de toekomst. Dat is precies wat het bestuur wil.